

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

DƯƠNG ĐỨC NAM

**NÂNG CAO NĂNG LỰC CẠNH TRANH
CỦA CÁC DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA
TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ VĨNH YÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

DƯƠNG ĐỨC NAM

**NÂNG CAO NĂNG LỰC CẠNH TRANH
CỦA CÁC DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA
TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ VĨNH YÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN THẾ PHÁN

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu đã được nêu trong luận văn có nguồn gốc rõ ràng, kết quả của luận văn là trung thực và chưa được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm trước lời cam đoan trên.

Người cam đoan

Dương Đức Nam

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành cảm ơn:

Ban giám hiệu, Phòng QLĐT Sau đại học, Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu để hoàn thành luận văn.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến thầy giáo **PGS.TS. Nguyễn Thế Phán** đã tận tình chỉ dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin gửi lời cảm ơn tới các đồng chí, đồng nghiệp, bè bạn,... và gia đình đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ, động viên khích lệ tôi, đồng thời có những ý kiến đóng góp trong quá trình tôi thực hiện và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, tháng năm 2014

Tác giả luận văn

Dương Đức Nam

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT.....	vii
DANH MỤC BẢNG	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và đóng góp của luận văn	4
5. Kết cấu nội dung của luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ CẠNH TRANH VÀ NĂNG LỰC CẠNH TRANH CỦA DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA	5
1.1. Cơ sở lý luận	5
1.1.1. Tổng quan về cạnh tranh.....	5
1.1.2. Tổng quan về năng lực cạnh tranh	9
1.1.3. Tổng quan về doanh nghiệp nhỏ và vừa	11
1.1.4. Tổng quan về năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp nhỏ và vừa .	15
1.1.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp nhỏ và vừa	19
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	26
1.2.1. Kinh nghiệm nâng cao năng lực cạnh tranh cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa của thành phố Lào Cai, tỉnh Lào Cai.....	26
1.2.2. Kinh nghiệm nâng cao năng lực cạnh tranh cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa của tỉnh Bình Dương	27

1.2.3. Một số bài học rút ra về nâng cao năng lực cạnh tranh cho các DNNVV trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên.....	29
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	34
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	34
2.2. Cơ sở phương pháp luận	34
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.3.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	35
2.3.2 Phương pháp xử lý số liệu.....	35
2.3.3. Phương pháp thu thập thông tin	35
2.3.4. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	37
2.3.5. Phương pháp phân tích thông tin, dữ liệu	37
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	38
2.4.1. Doanh thu	38
2.4.2. Thị phần.....	38
2.4.3. Giá	39
2.4.4. Lợi nhuận độc quyền.....	39
2.4.5. Thương hiệu của doanh nghiệp.....	40
Chương 3: THỰC TRẠNG NĂNG LỰC CẠNH TRANH CỦA CÁC DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ VĨNH YÊN.....	42
3.1. Điều kiện tự nhiên, đặc điểm kinh tế-xã hội của thành phố Vĩnh Yên....	42
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	42
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	44
3.1.3. Đánh giá chung những ảnh hưởng đến nâng cao năng lực cạnh tranh của các DNNVV trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên	47
3.2. Khái quát chung về hệ thống DNNVV trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên.....	48
3.2.1. Sự phát triển qua các năm	48

3.2.2. Cơ cấu doanh nghiệp nhỏ và vừa	50
3.2.3. Đặc điểm cơ bản của các DNNVV trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên .	52
3.3. Thực trạng năng lực cạnh tranh của các DNNVV trên địa bàn Vĩnh Yên.....	52
3.3.1. Thực trạng năng lực về vốn	52
3.3.2. Thực trạng năng lực về nhân lực.....	54
3.3.3. Thực trạng năng lực về kỹ thuật, công nghệ.....	55
3.3.4. Thực trạng năng lực về tổ chức quản trị doanh nghiệp	56
3.3.5. Thực trạng năng lực về hoạt động nghiên cứu thị trường và lựa chọn thị trường mục tiêu	59
3.3.6. Thực trạng năng lực về hoạch định và thực hiện chiến lược sản phẩm, dịch vụ	60
3.3.7. Thực trạng năng lực về hoạch định và thực hiện chiến lược giá cả	61
3.3.8. Thực trạng năng lực về hoạch định và thực hiện chiến lược phân phối hàng hóa, dịch vụ	62
3.3.9. Thực trạng năng lực về hoạch định và thực hiện chiến lược khuyến khích trương, xây dựng và quảng bá thương hiệu	64
3.4. Đánh giá chung về thực trạng năng lực cạnh tranh của các DNNVV trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên	65
3.4.1. Thành tựu và nguyên nhân.....	65
3.4.2. Những hạn chế và nguyên nhân.....	71
3.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến năng lực cạnh tranh của các DNNVV trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên	73
3.5.1. Môi trường kinh tế, xã hội	73
3.5.2. Chính sách kinh tế và pháp luật của chính phủ.....	74
3.5.3. Trình độ cạnh tranh của các đối thủ cạnh tranh.....	76
Chương 4: GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC CẠNH TRANH CỦA DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ VĨNH YÊN	79

4.1. Quan điểm và định hướng nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên.....	79
4.1.1. Định hướng phát triển kinh tế - xã hội thành phố Vĩnh Yên	79
4.1.2. Định hướng phát triển hệ thống DNNVV trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên	79
4.1.3. Quan điểm và định hướng nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên.....	80
4.2. Giải pháp nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên	81
4.2.1. Đối với các cơ quan quản lý của thành phố Vĩnh Yên	81
4.2.2. Đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa	87
4.3. Kiến nghị.....	95
4.3.1. Đối với Trung ương	95
4.3.2. Đối với tỉnh	96
KẾT LUẬN	98
TÀI LIỆU THAM KHẢO	100

DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

BDS	: Bất động sản
CNH	: Công nghiệp hoá
DN	: Doanh nghiệp
DNNVV	: Doanh nghiệp nhỏ và vừa
GTGT	: Giá trị gia tăng
TDMNPB	: Trung du miền núi phía Bắc
TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn
UBND	: Ủy ban nhân dân
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1. Các tiêu chí của doanh nghiệp nhỏ và vừa	12
Bảng 2.1. Chỉ số đo lường năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp	41
Bảng 3.1. Dân số và cơ cấu dân số thành phố Vĩnh Yên.....	44
Bảng 3.2. Dịch chuyển cơ cấu lao động.....	45
Bảng 3.3. Doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Vĩnh Yên theo loại hình doanh nghiệp.....	49
Bảng 3.4. Cơ cấu các DNNVV trên địa bàn Vĩnh Yên	51
Bảng 3.5. Vốn đăng ký kinh doanh bình quân của các doanh nghiệp nhỏ và vừa từ năm 2011-2013	53